यशीत् अक्षिप्त । चिक्षेप चिक्षिपे । क्षिप्तः क्षेपकः । क्षेप्ता क्षित्वा क्षिप्तः क्षिपन् । "क्षिपश्चेकेन वेगेन पञ्चबाणशतानि च" भा० व० १०१८श्लो० । "सुपर्णो वायुकांस्तीक्ष्णान् क्षिपते च पुनः पुनः" भा० वि० ३३अ० । "यदाकुञ्चेन चिक्षेप संपूर्णं दशयोजनं" रामा० १।११अ० "यक्षान् क्षपयसि यक्षिन्न स एकोन भविष्यति" भा० आ० ६७अ० "स यत् काष्ठं तृणं वापि शिलां वा क्षेप्स्यते मयि" भा० व० २८१अ० "चिक्षेप मारीचोरसि" रामा० बा० ३२स० । आक्षेपे च "चिक्षेप च स तं धीमान् वाग्भिरुग्राभिरच्युतम्" भा० आश्व० ३५अ० । प्रेरणे क्वचित् स्वार्थे च णिच् क्षेपयति ते अचिक्षिपत्-त

अति+ अत्यन्तक्षेपे । "सन्धिसङ्गसतृपिष्टं क्षिष्टं विवर्त्तितं मत्रक्षिप्तमतिक्षिप्तं तिर्यक्क्षिप्तमिति षड्विधम्" "अतिक्षिप्ते द्वयोरुच्चोरतिक्रान्तता वेदना" सुश्रुतः ।

अधि–तिरस्कारे "तत्रादेतैरधिक्षिप्तः सहेतासंज्वरः सदा" मनुः । "त्वं नाधिक्षेप्तुमर्हसि" भा० व० ६६अ० । अधिक्षेपशब्दे विवृतिः । [अवक्षेपणशब्दे विवृतिः

अव+अधःक्षेपणे "अवक्षिप दिवो अश्मानमस्याः" ऋ० २,५३,५

आ+ आकर्षणे "आक्षिप्य केशान् वेगेन बाहोर्जघ्नाह पाण्डवम्" भा० वि० ७५०श्लो० । भर्त्सने । आक्षेपशब्दे ६०२पृ० विवृतिः । "आक्षिपन् प्रभां भानोः" भा० आ० ११०३ । "आक्षिप्ततेजसि प्रभां यतिनः स्वेन तेजसा" भा० व० ३११७श्लो० । [कुमा० ।

परि+आ+आलम्बने । "पर्याक्षिपत् काचिदुदारबन्धम्"

उद्+ऊर्द्ध्वक्षेपणे । "वक्षिमाकाश उत्क्षिपेत्" मनुः "शिर उत्क्षिप्य नागस्य पुनः पुनरवाक्षिपत्" भा० आ० ११२६श्लो० उत्क्षेपणशब्दे १०८६ पृ० विवृतिः

नि+नितरां क्षेपणे निधाने च । "अन्नं भूमौ श्वचाण्डाल वायसेभ्यश्च निक्षेपेत्" याज्ञ० । गात्राणि कान्तासु च निक्षिपन्तः" रामा० ५।११ निक्षेपशब्दे विवृतिः

निस्+निशब्देन क्षेपे । "मक्षिकावृषजातस्य निःक्षिपन्ति सदा जलीम्" सुश्रुतः ।

परि+परितः क्षेपे । "गङ्गास्रोतःपरिक्षिप्तम्" कुमा० ।

प्र+प्रकर्षेण क्षेपे "नामेध्यं प्रक्षिपेदग्नौ" मनुः

प्रति+प्रतिरूपक्षेपे । "अन्नः शिराणां श्वसनः स्थितोऽस्थि प्रतिक्षिपन्" सुश्रु० । अधिक्षेपे निवारणे प्रेरणे च

वि+ विशेषेण क्षेपे "विक्षिप्यमाणाः धनुषा नरेन्द्राः" भा० आ० ७०१२श्लो० । गाढ़ते उत्पादे, विक्षिप्तचित्तः । योगानरायकरणे चित्तवृत्तेरन्यत्र सञ्चारे च "अस्वस्थस्यनयत्यन्यत्र चित्तवृत्तेरन्यालम्बनं विक्षेपः" वेदान्तसा० "क्षये संबोधयेत् चित्तं विक्षिप्तं शमयेत् पुनः" तत्रस्था कारिका

सम्+सम्यक्क्षेपे विस्तीर्णस्य सङ्कोचापादने व्यापारे "आतपात्ययसंक्षिप्तनीवारांस्तु निषादिभिः" रघुः । "संक्षिप्तैः प्रतिसंस्कृतैः" अमरः । "संक्षिप्तसारमाचष्टे" संक्षिप्तसा०

क्षिप प्रेरणे दिवा० प० सक० अनिट् । क्षिप्यति-ते अक्षिप्सीत् । चिक्षेप । "यत्नुप्तान् युधि हस्तिभोगिरीन् क्षिप्यन्नलिमान्" "वारणं कक्षणोऽक्षिप्यद्क्षिपद्रौद्रमिन्द्रजित्" भट्टिः ।

उपसर्गभेदेनार्थविशेषः तौदादिकवत् ।

क्षिप् स्त्री क्षिप-क्विप् । अङ्गुली निरु० । "दश क्षिपः पूर्वे सोमजरेजनन्" ऋ० २,२१,२, इलन्तत्वात् वा टाप् । "क्षिन्वन्ति धीराः दशभिः क्षिपाभिः ऋ० ९,९७,५७,

क्षिप त्रि० क्षिप-अ । १क्षेपके । भावे भिदा० अङ् टाप् । क्षिपा । २क्षेपणे स्त्री ।

क्षिपक त्रि० क्षिप-ण्वुल् क्षिपः ततः अण्णातादौ वुन् । क्षेपके स्त्रियां टापि क्षिपका० नात इत्वम् । ततः निर्द्दिष्टादौ प्रेक्षादि० चतुरर्थ्याम् इनि । क्षिपकिन् तन्निर्द्दिष्टादौ त्रि० स्त्रियां ङीप् ।

क्षिपकादि पु० पा० उक्ते कापि इत्वनिषेधनिमित्ते शब्दगणभेदे स च गणः । क्षिपका ध्रुवका चरका सेवका करका चटका अवका उदका अलका कन्यका ध्रुवका एडका" आकृतिगणः ।

क्षिपण न० क्षिप-भावे वा० ल्युट् । क्षेपणे लटा०

क्षिप(णि)णी स्त्री क्षिप्यतेऽनया क्षिप-अनि किच्च वा ङीप् । १नौकादण्डे (दाँड़) अमरटीका । कर्म्मणि अनि । २जालभेदे ३आयुधे च उज्ज्वल ४वडिशे शब्दचि० । ५अध्वर्यौ संक्षिप्तसा० । भावे अनि । ६क्षेपणे "उ तस्य वाजी क्षिपणिं तुरण्यति" ऋ० ४।४०।४। रमाकृत्य "क्षिपणिं क्षेपणम्" इति २।२८। निरुक्तोक्तम्

क्षिपणु पु० क्षिप-अनुक् १क्षाते क्षिका० २व्याधे "मृगादय क्षिपणोरीयमानाः" यजु० १७।९४ । "क्षिपणेः क्षिपति हिनस्ति क्षिपणुर्व्याधः" वेददी०

क्षिपण्यु पु० क्षिप-कन्युच् । १यत्ने उज्ज्वल० २देहे पु० ३सुरभिगन्धे पु० ४तद्वति त्रि० मेदि०

क्षिपति(स्ति) पु० क्षिप-बा०करणे अति(स्ति) । वाहौ त्रि०